

[Lenger]

diskussionen kun drejer sig om graviditeter, som i øvrigt er ønskede. De egentlig uønskede graviditeter er jo faldet fra i forbindelse med den frie abort inden for 12 ugers grænsen.

Forslaget om et midlertidigt stop drejer sig på en måde om, hvorvidt vi overhovedet vil gå ind på banen vedrørende disse vidtgående spørgsmål. Lovgivningen vil ikke have mange chancer for at påvirke udviklingen. Den vil kun kunne justere en udvikling, der allerede er sket, hvis vi ikke én gang for alle ser at komme udviklingen i forkøbet.

Det udvalg, som har været nedsat, har i stedet undfanget en tanke om et permanent råd af autoriteter, der oven i købet skal være, som det hedder, ubestridelige autoriteter. Det lyder flot. Det er i virkeligheden en slags kompromis i diskussionen om, hvorvidt vi vil ind på banen eller ej vedrørende disse forhold. Udvalget foreslår en slags tendenslodtrækning. Tendenslodtrækning går som bekendt ud på, at man ved hjælp af et mindre antal kugler afgør en sags udfald. Dette udvalg løser derfor ikke det problem, vi vil have løst, og som er at komme forud for udviklingen én gang for alle. At vi derudover synes, det er underligt at tale om eksperter fremfor om etik og moral, skal jeg lade ligge i denne sammenhæng.

Selv om der også tales om lægfolk, har vi for det første den indvending, at lægfolk hurtigt bliver en slags eksperter, når de beskæftiger sig intenst med et emne i lang tid. Den problemstilling er f.eks. inde i adoptionslovgivningen. For det andet kan vi med vores bedste vilje ikke se, hvad disse eksperter – nu taler jeg om de faglige eksperter – skal i et udvalg, der har indflydelse på anvendelsesområderne. Vi lader jo heller ikke atombombens opfindere selv bestemme eller være med til at bestemme, hvornår atombomben skal bruges.

Man kan godt kalde vores holdning til dette område restriktiv, det vil vi godt vedkende os, men der er nu engang det ved at være restriktiv i disse sammenhænge, at en sådan holdning kan vi lave om på. Løbet vil ikke være kørt. Hvis vi derimod giver los, så toget er kørt, så kan det ikke ændres, og så får vi ikke en ny chance, hvis vi måtte ændre mening. Derfor skal vi være meget sikre, hvis vi accepterer en udvikling på disse områder, og vi skal i særdeleshed være sikre, hvis ac-

cepten alene, hvad der åbenbart er lagt op til, bygger på, at der intet skal foretages.

Perspektivet i udviklingen er uhyggeligt, og det er derfor, vi mener, at samfundet har relevante interesser. Ganske vist er det et helt individuelt problem at skulle bære følgerne af at få et handicappet barn, men disse følger er jo mere eller mindre vitale alt efter samfundets støtte økonomisk og på andre måder. Det er ikke noget individuelt problem, men derimod et særdeles kollektivt problem, at teknologien afgørende kan påvirke vores måde at tænke på, at der er egenskaber ved menneskeheden, vi ikke vil have, og at der er andre egenskaber, vi særlig vil fremhæve eller dyrke.

Derfor vil jeg sige, at det godt kan virke besnærende, når man taler om den enkeltes frie valg, men for det første er valget ikke reelt, for det andet kan den snak om det individuelle frie valg meget nemt føre til, at det cementeres, at løsningen af den opgave, det er at få et handicappet barn, er et individuelt problem, som folk selv må klare. Det er blot en af farerne. Der er mange andre.

Selv om det ligger os alle meget fjernt at tale om at gå ind for arvehygiejne, så er det slet, slet ikke noget ukendt fænomen i vores kultur. Vi skal ikke så mange årtier tilbage, for vi finder endog meget ledende danske politikere, der havde den opfattelse, at det ville gå galt, hvis de mindre begavede fik mange børn og de bedre begavede fik få børn. Den opfattelse var bredt accepteret både i befolkningen og i folketinget, og kun nogle få forkølede konservative kæmpede imod holdningen. Det er ikke ret mange årtier siden.

Min taletid er udløbet, men jeg forventer, at ministeren vil besvare de to spørgsmål, jeg har stillet, og så skal jeg bagefter med et enkelt citat i mit næste indlæg præcisere, hvad jeg mener med disse holdninger.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Ja, der var såmænd al mulig god grund til at starte en større debat også om hr. Lengers indlæg, fordi vi, som det er blevet sagt af ordførerne, på mange felter kan være enige i de synspunkter, hr. Lenger kommer med, men for en dels vedkommende alligevel må tage afstand fra dem. Jeg vil afstå fra den debat, for, som jeg sagde, jeg tror, det er vig-